

Милена Јовићевић
Марија Џогановић

ЛИКОВНА КУЛТУРА

6

за шести разред основне школе
ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВНИКЕ

Милена Јовићевић

Марија Џогановић

ЛИКОВНА КУЛТУРА

за шести разред основне школе
ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВНИКЕ

Завод за уџбенике и наставна средства
ПОДГОРИЦА, 2016.

др Милена Јовићевић мр Марија Џогановић

ЛИКОВНА КУЛТУРА

за шести разред основне школе
ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВНИКЕ

Издавач Завод за уџбенике и наставна средства – Подгорица

За издавача Радиша Шћекић, директор

Главни уредник Радуле Нововић

Одговорни уредник Лазо Лековић

Уредница Маја Малбашки

Рецензенти

мр Веско Гаговић
мр Наташа Ђуровић
Рада Мујовић
Љиљана Аџић
Горан Ћетковић

Консултанткиња Ана Миљковац-Ђукановић

Лектура Ана Бојовић

Коректура Драган Батрићевић

Дизајн и ѿрелом Слађана Бајић-Богдановић

Технички уредник Рајко Радуловић

Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-86-303-1996-9
COBISS.CG-ID 31392272

Национални савјет за образовање, рјешењем бр. 04-5-881 од 9. 5. 2016. године,
одобрио је овај приручник за употребу у основној школи.

САДРЖАЈ

Увод	4
------------	---

ЦРТАЊЕ

1. Вриједности црте и површине (2 часа)	6
2. Композиција (1 час)	8

СЛИКАЊЕ

3. Боје и бојени круг (2 часа)	9
4. Свјетлост и боја, тон и нијанса (1 час)	11
5. Сликарске технике (2 часа)	13

ПРОСТОРНО ОБЛИКОВАЊЕ

6. Скица и макета (2 часа)	15
----------------------------------	----

ГРАФИКА

7. Умјетничка графика (2 часа)	17
--------------------------------------	----

ВАЈАЊЕ

8. Кип у покрету (2 часа)	19
---------------------------------	----

Прилози	21
---------------	----

Литература	36
------------------	----

КОЛЕГЕ И КОЛЕГИНИЦЕ,

Приручник за 6. разред Ликовне културе представља логичан наставак приручника за 5. разред и пружа могућност проширивања и допуне уџбеничког садржаја.

Основни концепт приручника почива на сценаријима за часове који се не ослањају искључиво на Уџбеник, већ проширеним и другачијим приступом одређеним ликовним проблемима знатно обогаћује садржај Уџбеника, водећи рачуна о фазама развоја ликовног изражавања ученика/ученица у овом узрасту.

Приручник садржи осам сценарија за извођење наставе. Сваки сценариј обрађује конкретну наставну тему на 2-3 стране.

Сценарије чине сљедећи сегменти:

Број прилога: назив и страна на којој се налази.

- **Уводне напомене** садрже упутства за употребу ликовних материјала и средстава потребних за извођење сценарија, вријеме извођења сценарија у односу на задатак из Уџбеника.
- **Оперативни циљеви** су у складу с оперативним циљевима плана и програма за предмет Ликовна култура.
- **Појмови** се односе на термине из области ликовне културе које ученици/ученице¹ треба да усвоје у шестом разреду.
- **Корелација** се односи на везу с осталим предметима које ученици уче у 6. разреду.
- **Ликовна средства** односе се на ликовна средства која су потребна за конкретне активности на часу. Много су шира него у Уџбенику и односе се и на наставнике/наставнице² и на ученике. Новина која се појављује у Приручнику у односу на Уџбеник јесте могућност да ученици сами праве одређене подлоге, материјале и средства, чиме се садржај допуњава и основима ликовне технологије и скреће се пажња на рециклажу и очување животне средине.
- **Истраживање** се односи на проналажење и експериментисање с непознатим и новим материјалима (често и са материјалима пронађеним у природи и околини) или с познатим материјалима који се употребљавају на нов начин. Истраживање се односи и на упознавање националне културне баштине, детаљно посматрање умјетничких дјела, предмета и појава у најближој околини.

Примијетићете да је текст Приручника већином написан у једном роду. Намјера нам је била да постигнемо једноставност, прецизност и јасноћу. Погразумијева се, дакле, га се све написано односи на оба рода.

1 У даљем тексту ученици

2 У даљем тексту наставници

Мотивација је подстакнута пажљиво одабраним ликовним дјелом или фотографијама из природе и окружења којим се отвара ликовни проблем. Важан сегмент мотивације јесу посјете музејима и галеријама, позоришним представама, биоскопу, умјетничким атељеима и сл. Посматрање и анализа дјела у музејима и галеријама подстичу комуникацију између наставника и ученика. Мотивацију подстиче и захтјев да ученици неке подлоге и материјале припремају уз помоћ наставника, а не да их купују. На овај начин ученици развијају свијест о екологији, схватајући значај рециклаже и заштите животне средине.

Активности

Након уводног дијела часа и успјешне мотивације ученици приступају реализацији понуђеног задатка, који има за циљ усвајање ликовних законитости и формирање односа према свом дјелу, дјелу вршњака, дјелу умјетника, као и однос поштовања према природном, културном и социјалном окружењу.

Задатак подстиче креативан и индивидуалан приступ ученика датом ликовном проблему и подстиче самосталност и оригиналност. У складу с развојем моторичких способности ученика у овом узрасту, предлажемо употребу сложенијих и захтјевнијих ликовних материјала и средстава.

Вредновање

На крају часа сви дводимензионални радови каче се на таблу у висини очију дјецe. Тродимензионални радови постављају се на клупе тако да буду видљиви са свих страна. Вредновање треба усмјерити на напредак ученика у наставном процесу, као и њихово ангажовање на часу, а не искључиво на оцјену задатка. Ученици се укључују у процес вредновања постигнутих циљева, именују ликовне појмове које је требало усвојити кроз ликовни задатак, и на тај начин их обнављају и утврђују. Вреднује се оствареност ликовног задатка.

Садржај предмета Ликовна култура конципиран је тако да ученици у складу са узрастом међусобно повезују појмове из ликовне умјетности: из ликовне теорије, историје умјетности и ликовне технологије, а истовремено их повезују с појмовима из других предметних области.

Због тога је Приручник за 6. разред ослоњен управо на ове одреднице.

Ауторке

1. Вриједности црте и површине (2 часа)

Прилог 1а: Макс Ернст, фротаж, 1926 (стр. 21)

Прилог 1б: Макс Ернст, фротаж, 1926 (стр. 21)

Циљеви:

Ученик дограђује смисао за распоређивање свијетлих и тамних површина на различитом формату

Појмови:

црта (линија), текстура

Корелација:

Природа, животна околина

Ликовна средства и подлоге:

тањи папир формата А4, оловке (најбоље меке, с ознаком Б)

Уводне напомене:

➔ Наставник би требало да омогући ученицима кратак обилазак школског дворишта како би пронашли елементе из природе који имају интересантну површину: каменчиће, кору дрвета, шишарке и сл. и тако добили одговарајуће текстуре за рад у техници фротаж.

Истраживање:

➔ *I guo*: Наставник дијели радне листиће с репродукцијама Макса Ернста (Max Ernst) које су рађене техником фротаж. Умјетник Макс Ернст случајно је открио ову технику кад је прислонио парче папира на храпави дрвени под и прешао преко папира оловком, тако да је текстура пода остала на папиру.

Ученици препознају и означавају површине од најсвјетлије до најтамније. Најсвјетлија површина носи ознаку 1, а најтамнија 5.

II guo: Наставник упућује ученике да посматрају и одабирају дјелове природе (природних материјала) које ће отиснути на папир техником фротаж.

Мотивација:

➔ Наставник најављује тему Природа, коју ученици планирају користећи фротаже које су добили с одабраних елемената из природе. Ученици готове фротаже или дјелове фротажу колажирају, водећи рачуна о распореду свијетлих и тамних површина. Рецимо, за небо или површину воде искористиће свјетлији фротаж, док ће за земљу, дрвеће и сл. користити тамније фротаже.

Наставник охрабрује ученике да експериментишу с форматом рада у зависности од своје идеје и наводи да формат може бити мали или велики, усправан или положен, квадратан, кружни или овални...

Активности:

➔ Ученици цртају на тему Природа, користећи текстуре настале техником фротаж. Могуће је колажирати папире с одговарајућим текстурама.

Вредновање:

➔ Наставник поставља све радове ученика на таблу. Ученици на примјерима својих радова и радова вршњака препознају елементе из природе који су употријебљени у раду; уочавају свијетле и тамне површине и објашњавају како су те површине настале и зашто су их баш тако распоредили. Вреднује се и успјешно уклапање композиције у одабрани формат папира.

2. Композиција (1 час)

Прилог 2а: Фриденсрајх Хундертвасер, графика, 1984 (стр. 22)

Прилог 2б: Фриденсрајх Хундертвасер, Беч, 1983–1986 (стр. 22)

Прилог 2в: Фриденсрајх Хундертвасер, Њемачка, 2003–2005 (стр. 23)

Прилог 2г: Фриденсрајх Хундертвасер, детаљ, Беч (стр. 23)

Циљеви:

Ученик упознаје ликовне елементе: линија и боја

Ученик усваја појам композиције

Појмови:

ликовни елементи: линија и боја; композиција

Ликовна средства и подлоге:

папир, оловка, водене боје или темпере

Истраживање:

➔ Наставник дијели радне листиће са репродукцијом Фриденсрајх Хундертвасер (Friedensreich Hundertwasser) бр. 1 и мотивише ученике да препознају и именују по пет различитих врста линија и пет нијанси исте боје.

Ученици на радним листићима својим ријечима описују композицију на овом раду.

Мотивација:

➔ Наставник објашњава да је овај умјетник био сликар, али и да је правио нацрте грађевина које би уз помоћ архитекте реализовао. Посебно скреће пажњу ученицима на то како је овај умјетник успио да своје маштовите слике које су настајале на папиру преведе у једнако маштовите грађевине.

Наставник најављује тему Кућа из снова, и наводи ученике да замисле и опишу ријечима ту кућу: да ли је кућа висока или ниска, да ли је основа квадратна или заобљена, спирална; којим је бојама обојена кућа; какви су прозори и врата; да ли кућа има двориште, ограде, балконе, зеленило.

Активности:

➔ Ученици по сопственој замисли цртају на тему Кућа из снова.

Вредновање:

➔ Наставник поставља све радова на клупу или качи на таблу и покреће дијалог о композицији појединих радова, упућује ученике да описују композицију на сопственом раду. Ученици препознају и именују врсте линија на радовима својих вршњака. Наставник скреће пажњу на посебно маштовите цртеже, без обзира на ликовне елементе који су коришћени.

3. Боје и бојени круг (1 час)

Прилог 3а: Жорж Сера, *Недјељно њојодне на осџрву Гранд Жаџ*, 1884, детаљ 1 (стр. 24)

Прилог 3б: Жорж Сера, *Недјељно њојодне на осџрву Гранд Жаџ*, 1884, детаљ 2 (стр. 24)

Прилог 3в: Жорж Сера, *Недјељно њојодне на осџрву Гранд Жаџ*, 1884, детаљ 3 (стр. 25)

Циљеви:	Ученик зна да разликује примарне, секундарне и неутралне боје Ученик се навикава на постепено мијешање боја
Појмови:	примарне боје, секундарне боје, неутралне боје
Корелација:	Природа
Ликовна средства и подлоге:	папир за сликање (блок 5), водене боје (акварел) или темпере, и то само црна, бијела и три основне боје

Уводне напомене:

➔ Овај сценарио требало би извести након задатка из Уџбеника у коме ученици мијешају основне боје да би добили изведене. Наставник би требало да одштампа у боји репродукцију и детаље слике или да слику у високој резолуцији покаже ученицима како би видјели детаље.

Мотивација:

➔ Наставник показује репродукцију и детаље слике умјетника Жоржа Сера (Georges Seurat) који је користио технику поентилизам. Објашњава да се у овој техници мале тачке одабраних боја постављају на платно једна поред друге да би се добио утисак треће боје. Кад се посматрач удаљи од платна, ове тачке се не виде, већ се види бојена површина. Наставник може узети за примјер крошње дрвећа и питати које боје треба употријебити да бисмо добили зелену боју. Ученици ће на примјеру уочити да је умјетник свјетлије површине добио сликањем више тачака жуте боје, а тамне површине сликањем више тачака плаве боје.

Ученици објашњавају како би, користећи ову технику, могли посвијетлити или потамнити боју.

Наставник најављује тему Киша пада на кишобране. Разговара са ученицима о бојама којима ће представити кишу. Пита ученике које боје су кишобрани које ће насликати и како ће добити те боје.

Истраживање:

➔ Ученици на првом часу подијеле лист на три површине које ће бити обојене секундарним бојама. Користећи двије примарне боје, од којих настаје тражена секундарна, попуњаваће површину наизменичним ређањем тачака.

Активности:

➔ Ученици на другом часу сликају на тему Киша пада на кишобране, користећи технику поентилизам.

Ученици користе основне боје и неутралне боје како би добили изведене.

Вредновање:

➔ Наставник поставља све радове ученика на таблу и пита које боје преовладавају у радовима. Ученици именују боје које су користили и сврставају их у основне, изведене и неутралне. Наставник пита ученике да објасне како су добили поједине боје.

Ученици на примјерима својих радова и радова вршњака објашњавају специфичности настанка изведених боја, као и свијетлих и тамних површина у овој техници.

4. Свјетлост и боја, тон, нијанса (1 час)

Прилог 4а: Јанаина Чапе, *Зелена маїла*, 2015 (стр. 26)

Прилог 4б: Пер Киркеби, *Без назива*, 1999 (стр. 26)

Прилог 4в: Пер Киркеби, *Свеїа Каїарина од Александрије*, 2010 (стр. 27)

Циљеви:	Ученик упознаје важност посвјетљавања и потамњивања тона (боје), као и употребу различитих нијанси у дочаравању неког мотива Ученик на примјерима умјетничких дјела препознаје употребу различитих нијанси исте боје
Појмови:	свјетлост и боја, нијансе боје
Корелација:	Историја, Црногорски – српски, босански, хрватски језик и књижевност
Ликовна средства и подлоге:	блок за цртање/сликање, темпере или водене боје, четкице, чашица са водом

Уводне напомене:

➔ Ученици имају задатак да насликају свој доживљај омиљеног текста из Црногорског – српског, босанског, хрватског језика и књижевности, користећи једну боју као доминатну и нијансе те боје. Доминантој боји додаваће мале количине других боја како би добили нијансе и дочарали одабрани мотив. Могу користити бијелу и црну за посвјетљавање и потамњивање доминатне боје. Сценарио би требало реализовати након поглавља СЛИКАЊЕ – Свјетлост и боја.

Мотивација:

➔ Наставник показује репродукције које се налазе на табли. Разговара с ученицима о специфичностима употријебљених боја на сликама аутора Пер Киркебија (Per Kirkeby) и Јанаине Чапе (Janaina Tschäpe), наводећи их да препознају доминантан тон (боју) на понуђеним репродукцијама. Сликари Пер Киркеби познат је по сликама скандинавских пејзажа. Наставник наводи ученике да одаберу омиљени текст из уџбеника за црногорски – српски, босански, хрватски језик и књижевност, илуструју га и размисле која би боја била доминатна на њиховим сликама и зашто.

Активности:

➔ Ученици сликају – илуструју омиљени књижевни текст из уџбеника за црногорски – српски, босански, хрватски језик и књижевност једном бојом и нијансама те исте боје које сами праве, додајући јој мале количине осталих боја.

Вредновање:

- ➡ Наставник качи радове на таблу и коментарише их заједно с ученицима. Вреднује се способност да се одабрани тескт представи – илуструје употребом различитих нијанси једне боје.

5. Сликарске технике (2 часа)

Прилог 5а: Римски мозаик (стр. 28)

Прилог 5б: Римски мозаик, пронађен близу Севиље (стр. 28)

Прилог 5в: Римски мозаик (стр. 29)

Прилог 5г: Припрема мозаика (стр. 29)

Циљеви:	<p>Ученик упознаје принцип рада и особине технике зидног сликарства – мозаик, правећи/имитирајући технику мозаик у пластелину или глинамолу</p> <p>Ученик на примјерима умјетничких дјела препознаје карактеристике технике мозаик</p>
Појмови:	сликарске технике, зидно сликарство (мозаик)
Корелација:	историја – римско сликарство (мозаик)
Ликовна средства и подлоге:	чврсти картон величине блока 5, пластелин у боји или глинамол, љепило за папир, тупи ножић за глину или неки други којим се може резати пластелин, а да се ученици не могу повриједити

Уводне напомене:

➔ Ученици имају задатак да представе омиљену животињу од изрезаних коцкица пластелина или глинамолу у боји по принципу који је карактеристичан за технику мозаика, ређајући их на сличан начин како се то ради с изрезаним коцкицама у техници мозаик. На првом часу правиће скицу на картону и обиљежити различита поља (различите боје, величине и ритам који желе да постигну ређајући коцкице пластелина).

На другом ће часу лијепити коцкице пластелина или глинамолу на припремљену скицу. Сценарио би требало урадити након обрађених наставних јединица Сликарске технике, Штафелајно сликарство, Зидно сликарство, прије или после групног задатка из Уџбеника.

Мотивација:

➔ Наставник разговара с ученицима о репродукцијама које су на табли. Оне приказују зидну сликарску технику – мозаик. Наставник разговара с ученицима о умјетничким дјелима, наводећи их да препознају упечатљиве особине по којима се мозаик разликује од осталих сликарских техника. Наставница припрема ученике за тему ликовног задатка Моја омиљена животиња / Мој љубимац. Објашњава им да неће реализовати прави мозаик, али да ће користити исти принцип рада као у правом мозаику, само са различитим материјалом и на много једноставнији начин. Наводи их да слободно рјешавају задатак, правећи коцкице различитих величина којима ће третирати различите облике.

Активности:

➡ Ученици „имитирају“ технику мозаик тако што праве омиљену животињу /љубимца од коцкица пластелина или глинамола, распоређујући и лијепећи коцкице пластелина на подлогу, по принципу који се користи у техници мозаик.

На првом часу ученици праве скицу на картону, на којој биљеже распоред, ритам и боје коцкица и припремају подлогу за рад на другом часу. На другом часу ученици лијепе припремљене коцкице пластелина или глинамола на подлогу од картона, водећи рачуна о боји, величини, распореду коцкица и композицији.

Вредновање:

➡ Наставник поставља све радове на клупу. Ученици коментаришу своје радове и радове својих другара са наставником. Вреднује се смисао за ритмичан, креативан распоред коцкица, истрајност у дочаравању траженог мотива, као и осјећај за композицију.

6. Скица и макета (2 часа)

Прилог 6а: село Годиње, Црмница (стр. 30)
 Прилог 6б: село Брца код Сутомора (стр. 30)
 Прилог 6в: Завала, Будва (стр. 31)
 Прилог 6г: Будва (стр. 31)

Циљеви:

Ученици савладавају цртање (усвајају појам) скице и реализацију макете на основу скице
 Ученици препознају разлику између скице која има двије димензије и макете која се односи на три димензије

Појмови:

скица и макета

Корелација:

Природа

Ликовна средства и подлоге:

чврсти картон, 2-3 табле стиропора или стиродура, универзално љепило (за папир, камен и дрво), природни материјали (трава, маховина, земља, каменчићи, дрвца), маказе, скалпел или тупи нож за стиропор или стиродур (може било која алатка која може послужити за резање, а да се ученици не повриједе), колаж-папир у разним бојама, као и новински папир у боји

Уводне напомене:

► За извођење овог сценарија било би идеално организовати излет (или искористити било који излет и одлазак на село). Излет би подразумијевао посјету једном од црногорских села у којима су очуване аутентичне руралне цјелине (Годиње, Брца, Његуши, Убли...).

У случају да се организује излет након шетње и обиласка села, ученици ће правити скице старих кућа и дворишта на лицу мјеста. Након тога сакупљаће природне материјале који ће им послужити у изради макете (каменчићи, трава, маховина, дрвца, земља...).

Излет је важан у реализацији овог задатка јер код ученика изграђује однос према природном амбијенту и значају очувања природне средине и наслеђа.

Уколико није могуће организовати овакав излет, наставник ће на првом часу показивати репродукције села и старих кућа. Цртајући скице за макету, ученици ће се припремати за сљедећи час.

На другом часу, након боравка у природи, ученици ће реализовати макете на основу скица које су направили у природи (или учионици, гледајући репродукције). Задатак је предвиђен за рад у групи. Требало би га урадити након обрађених наставних јединица Просторно обликовање, Скица и макета, или после групног задатка из Уџбеника.

Мотивација:

➔ Наставник разговара с ученицима о црногорским селима која су прави примјер хармоничног односа између архитектуре и околине. Објашњава им да су куће прављене од природних материјала, наводи их да уоче да су све сличне и да нема неких елемената који штрче и нарушавају цјелину. Указује им на љепоту и аутентичност црногорских старих кућа, чија архитектура не угрожава околину обликом, величином, бојом. Наставник подстиче ученике да уоче разлику између некадашњих кућа и дворишта која су складно уклапана у природни амбијент и данашњих примјера непланске градње који девестирају природни амбијент (величином, бојом, материјалима од којих су изграђени, разнородношћу, обликом). Показује им лоше примјере непланске градње у црногорским градовима (нпр. Будва, јер је у Будви то најочигледније).

Истраживање:

➔ На првом часу ученици траже одговарајуће материјале обилазећи црногорско село, и сами долазе до закључака који су материјали коришћени у изградњи, на који су се начин груписале куће и дворишта, као и на који су начин особине терена условљавале начин градње.

Активности:

➔ Први час је посвећен излету, уколико је то могуће. Уколико се не може организовати излет, наставник показује на фотографијама добре примјере старих црногорских кућа и села који ће послужити као мотив за израду макете. Након обиласка терена (или припремног часа који не подразумијева излет), праве скицу старих кућа и дворишта, а затим сакупљају природне материјале које ће користити у изградњи својих макета (каменчиће, траву, дјетелину, земљу...).

На другом часу ученици, подијељени у групе, израђују макету старе куће са двориштем, ослањајући се на скицу коју су направили и материјале које су сакупили у природи.

Врједновање:

➔ Наставник излаже скице и макете на табли (клупи), коментаришући са ученицима која је група најбоље одговорила на постављени задатак. Вреднује се креативна употреба материјала, истрајност у постизању сличности између скице и макете и дочаравању мотива, као и осјећај за материјализацију.

7. Умјетничка графика (2 часа)

Прилог 7а: Ватромет 1 (стр. 32)

Прилог 7б: Ватромет 2 (стр. 32)

Прилог 7в: Ватромет 3 (стр. 33)

Циљеви:

Ученик разумије значај линије и контраста за графички израз

Ученик се упознаје с графичким техникама

Појмови:

умјетничка графика (цртеж, матрица, штампа), графички лист

Ликовна средства и подлоге:

линолеум и алатке за резање, папир за цртање, туш и танка четка за цртање, црна боја за штампање, ваљак за наношење боје, метална кашика за отискивање

Уводне напомене:

➔ На првом часу ученици цртају скицу и обрађују матрицу, а на другом штампају своје графичке отиске. Наставник може обезбиједити црну боју за штампање (штампарска боја, нека гушћа темпера или акрилна боја), ваљак или дебљу четку. Ученицима треба најавити да обезбиједи линолеум, алатке за резање и металне кашике.

Мотивација:

➔ Наставник најављује тему за линорез – Ватромет. Разговара са ученицима о њиховим искуствима и доживљају ватромета. Ученици ријечима описују какво расположење изавајају ватромети.

Наводи ученике да препознају контраст као ликовни принцип који можемо примијетити кад посматрамо ватромет на тамној позадини неба.

Активности:

➔ Ученици праве скицу на тему Ватромет, употребљавајући свијетле линије на тамној позадини или директно на линолеуму, четком и тушем цртају линије које ће резати.

На првом часу алаткама обрађују линолеум, а на другом часу штампају и потписују своје графичке отиске у техници линорез. Требало би да сваки ученик одштампани отисак означи именом, техником, тиражом и годином настанка.

Вредновање:

- ➔ Наставник са ученицима поставља отиске на таблу. Разговара с ученицима о процесу настанка графичког отиска. Ученици усвајају графичке појмове, говорећи о томе како су дошли до графичког отиска и потписали га. Ученици на својим радовима и радовима вршњака препознају врсте линија које су користили у линорезу. Наставник скреће пажњу на специфичности линија насталих у техници линорез као траг алатки за резање.

8. Кип у покрету (2 часа)

Прилог 8а: Александар Калдер, *Хелен Вилс*, 1927 (стр. 34)

Прилог 8б: студентски рад на тему *Олимпијске иџре у Пекинју*, 2008 (стр. 34)

Прилог 8в: Александар Калдер, *Џозефина Бејкер II*, 1928, Париз (стр. 35)

Прилог 8г: Александар Калдер, *Фиџура*, 1950 (стр. 35)

Циљеви:	Ученик упознаје особине меких материјала (жице) и савладава обликовање кипа у покрету од жице
Појмови:	кип у покрету, вајарски материјали (меки)
Корелација:	Физичко васпитање
Ликовна средства и подлоге	лако савитљива танка жица, папир, маказе, конзерве, чепови... (све што може послужити), тубе од убруса, тоалет-папира, папир

Уводне напомене:

➔ За извођење овог сценарија потребан је један час. Требало би га урадити након обрађених наставних јединица Кип у покрету, Вајарски материјали из Уџбеника. Наставник најављује ученицима да донесу одређену количину танке савитљиве жице.

Истраживање:

➔ Ученици експериментишу са жицом (савијају је, уврћу, праве различите облике) како би боље упознали материјал и видјели што се све може радити са жицом. (Важно је да је наставник савије жицу на крајевима да се ученици не повриједе.)

Мотивација:

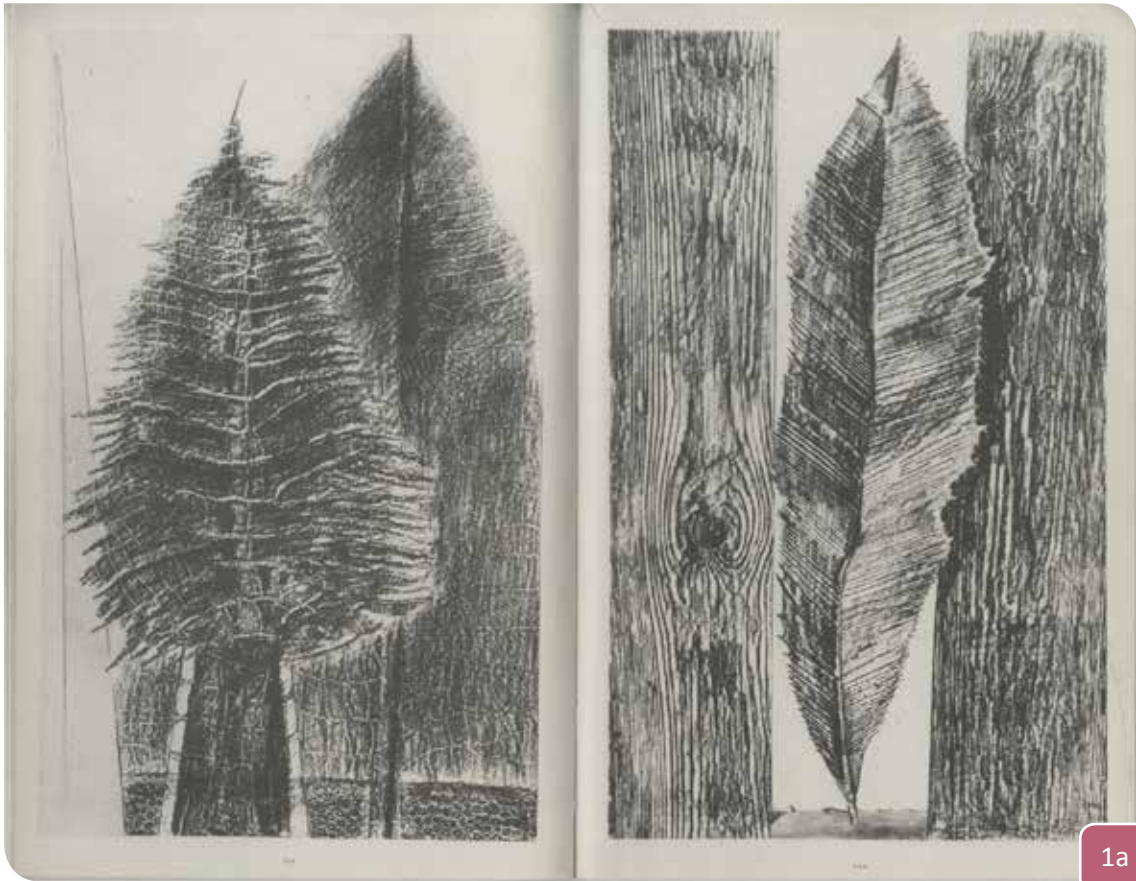
➔ Наставник показује ученицима репродукције радова познатог умјетника Александра Калдера (Alexander Calder) који је реализовао много радова у жици. Наводи ученике да опишу доживљаје које спортске активности изазивају код њих (вожња ролера, трчање, вожња бицикла, игра, плес, играње кошарке, фудбала, тениса, пливање, скијање, спуштање низ тобоган...). Разговарају о омиљеним спортским активностима које ће ученици представити кроз задатак Кип у покрету.

Активности:

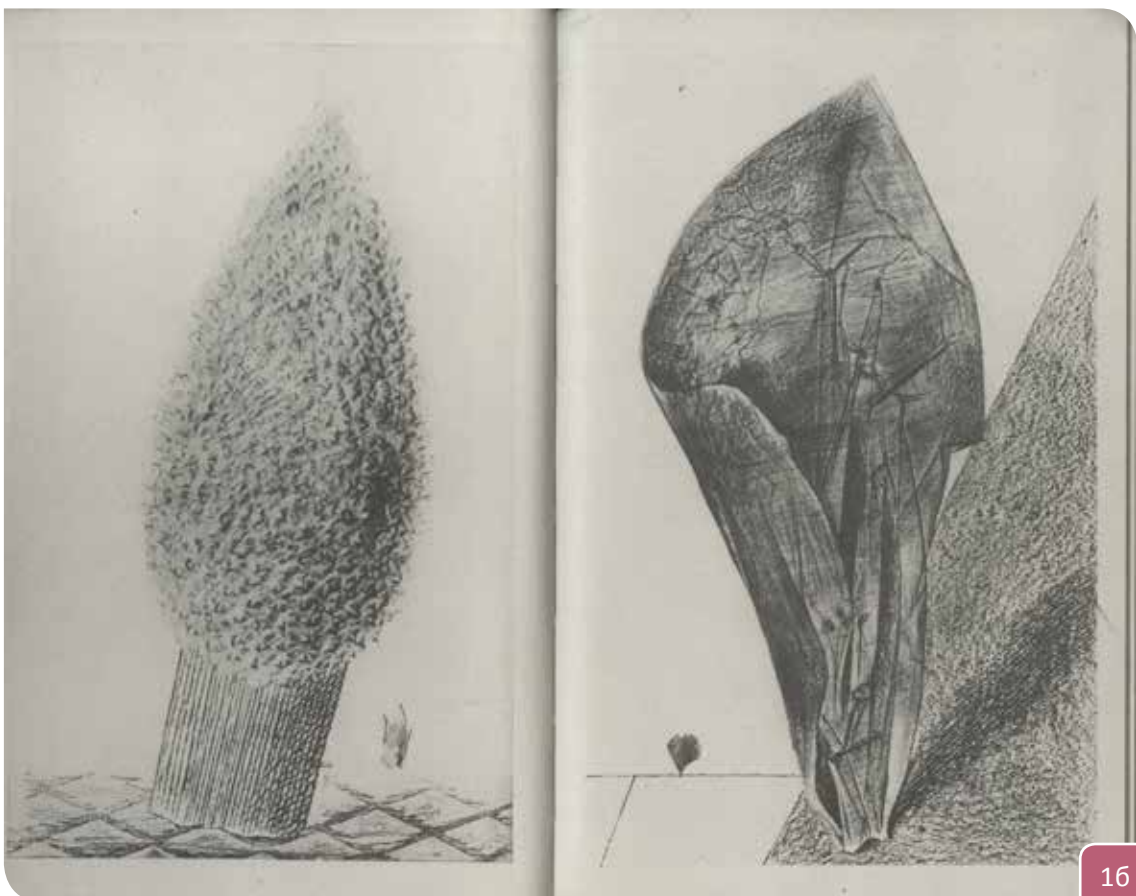
➔ Ученици обликују кип у покрету по избору (играње тениса, гимнастичке вјежбе, вожња ролера, вожња бицикла, играње фудбала, кошарке, пливање...).

Вредновање:

- ➡ Наставник излаже све радове на клупи. Заједно с ученицима коментарише изложене радове. Вреднује се овладавање техником обликовања жице и истрајност у дочаравању кипа у покрету.

1a

16

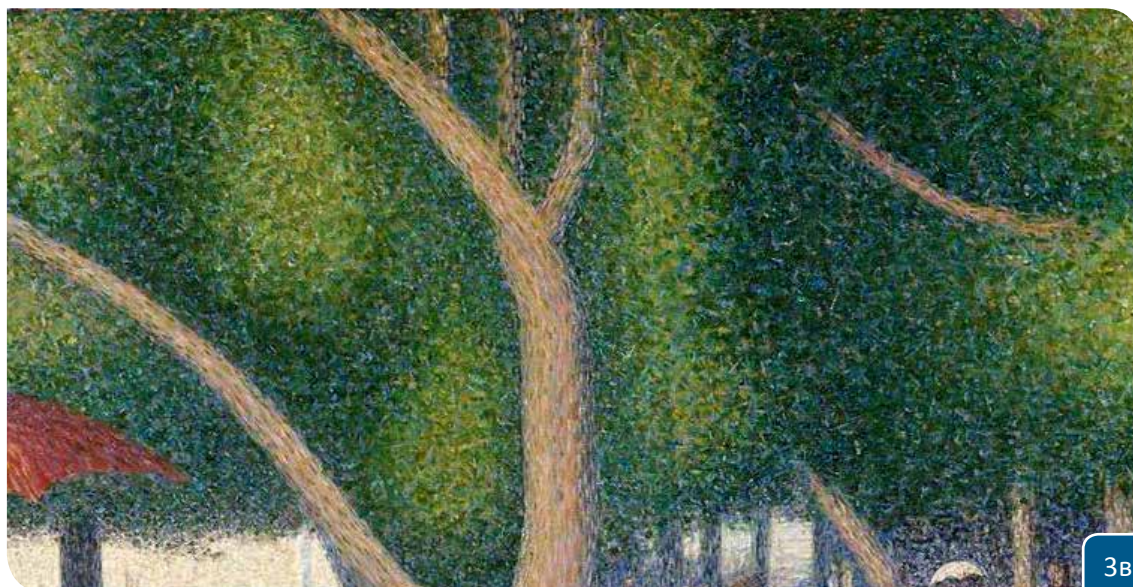

3a

36

4a

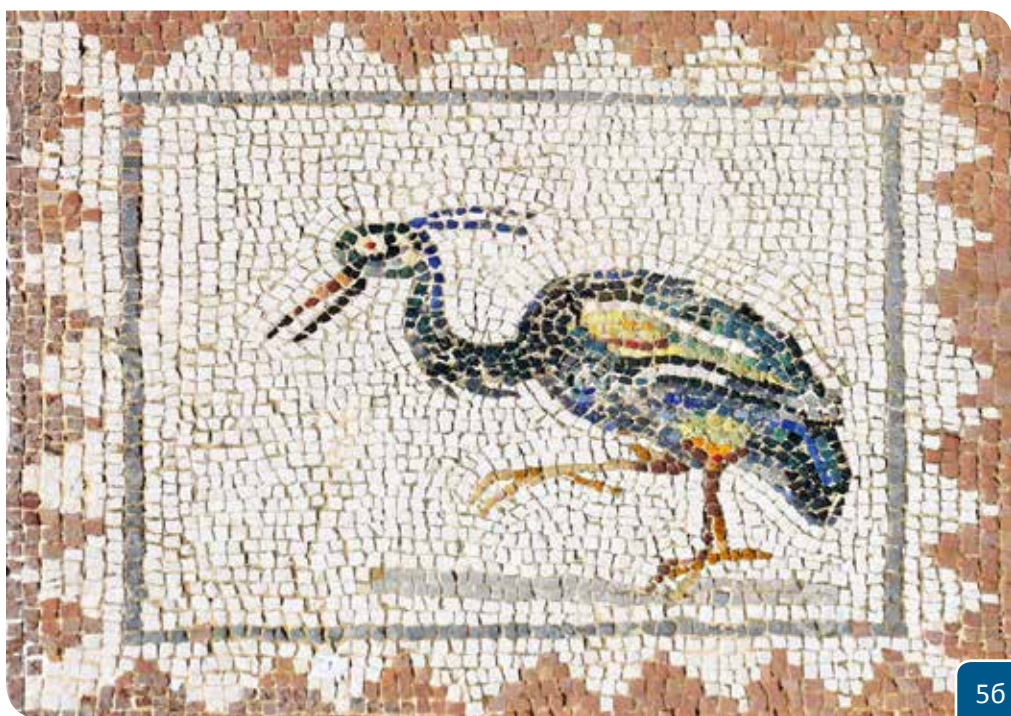
46

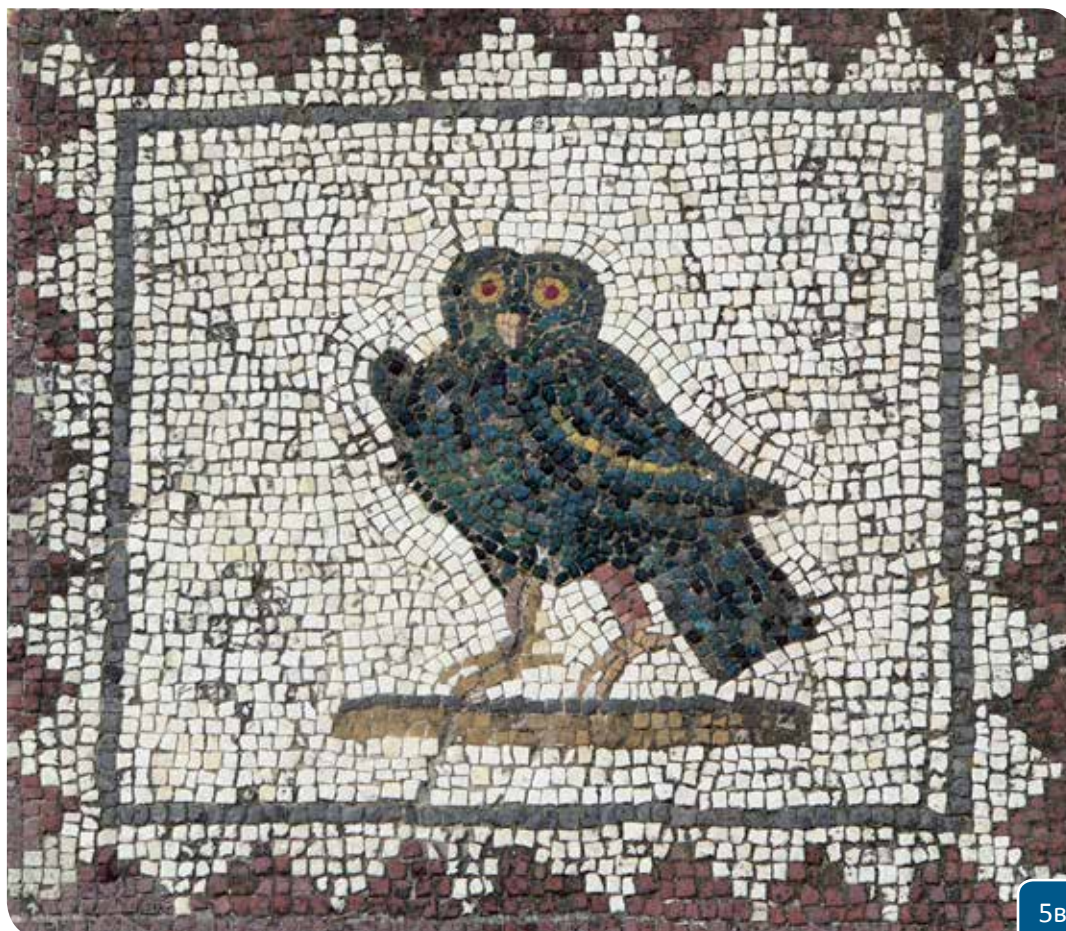
4B

5a

56

5в

5г

ПРИЛОЗИ – ПРОСТОРНО ОБЛИКОВАЊЕ

6a

66

ПРИЛОЗИ – ПРОСТОРНО ОБЛИКОВАЊЕ

7а

7б

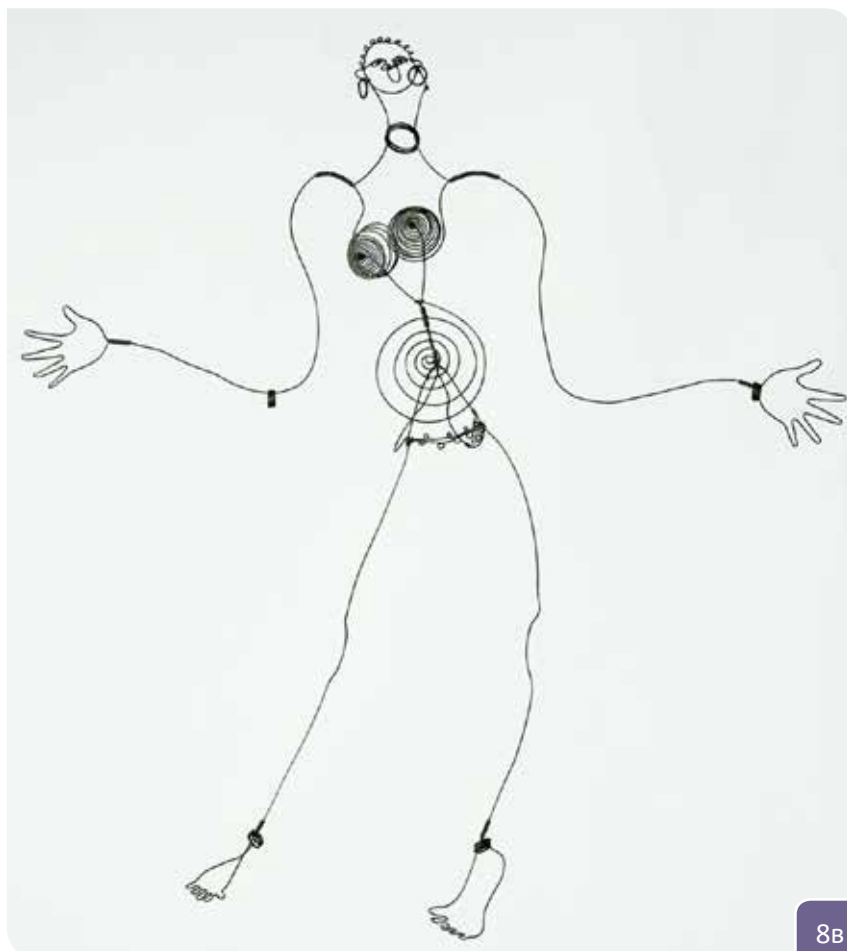

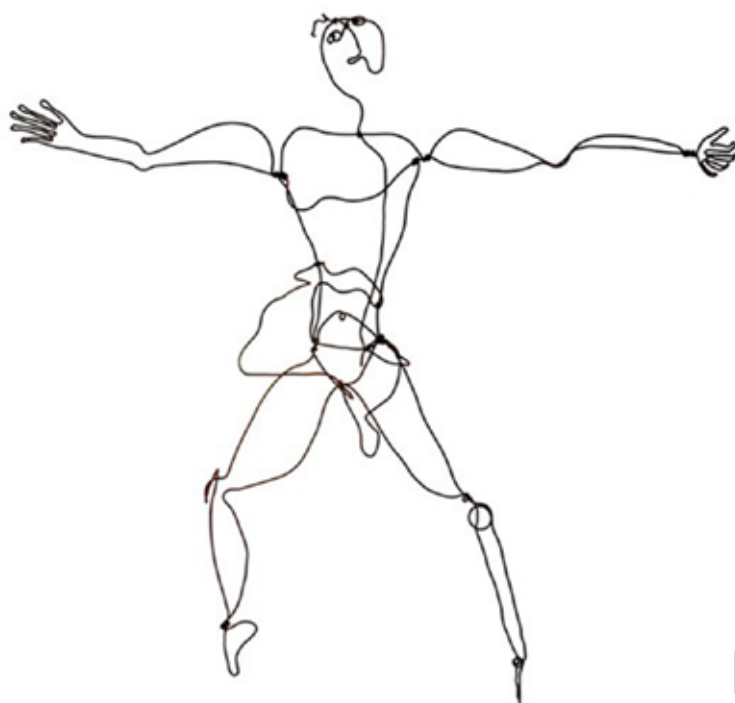
8a

86

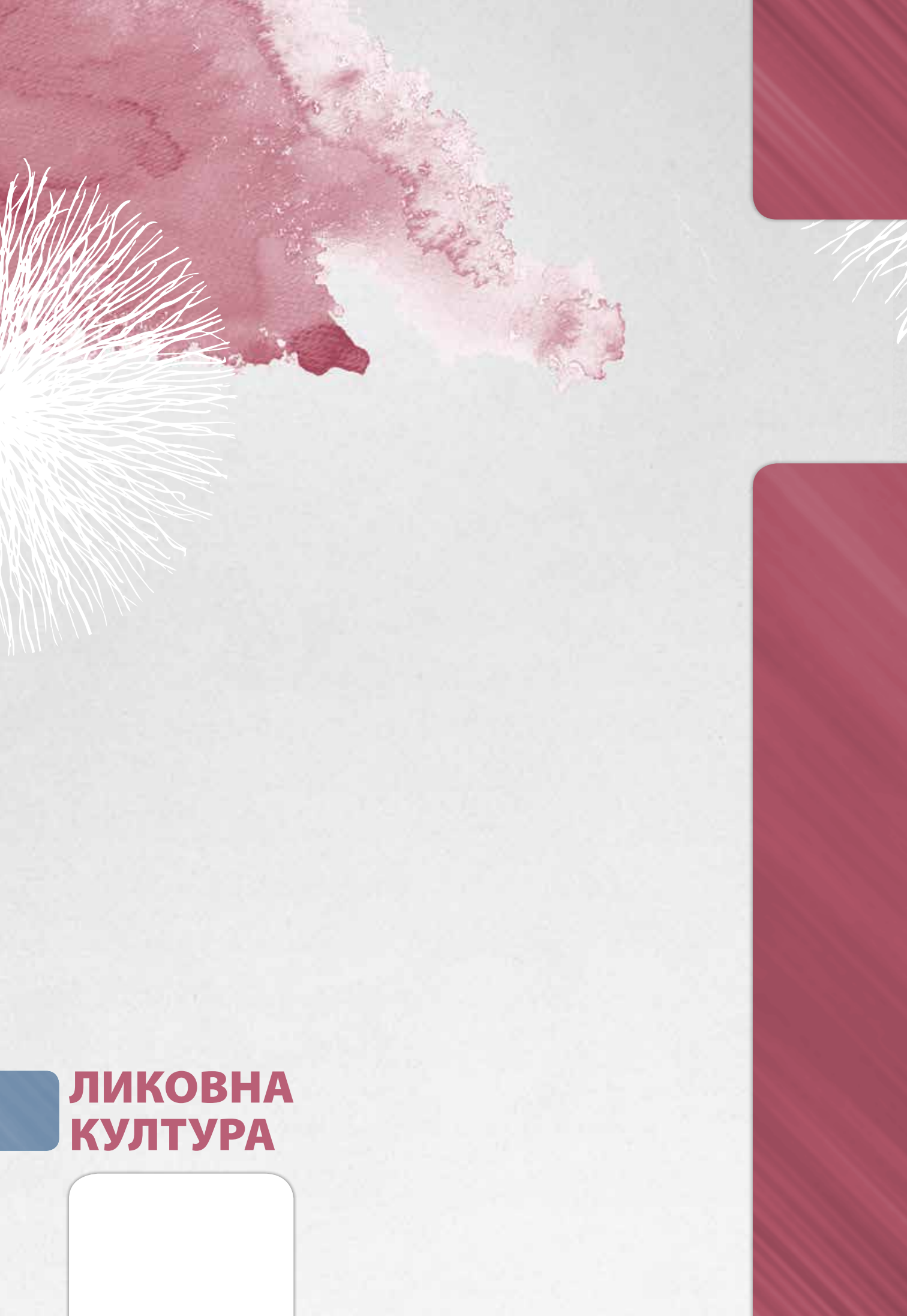
8в

8г

ЛИТЕРАТУРА

1. Сретко Дивљан, Љубиша Андрејевић: *Методика наставе ликовне културе и ликовни методи ученика*, Учитељски факултет, Јагодина, 2003.
2. Богумил Карлаварис: *Методика ликовног васпитања*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1984.
3. Добрила Беламарић: *Дијете и облик*, Школска књига, Загреб, 1987.
4. Богумил Карлаварис и сарадници: *Ликовно васпитање данас*, Културни центар, Нови Сад, 1971.
5. Богумил Карлаварис: *Ликовно васпитање*, приручник за наставнике основне школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1986.

**ЛИКОВНА
КУЛТУРА**

